

SUOMI TOISENA KIELENÄ JA KIRJALLISUUS 1.10.2019

Tässä tiedostossa oleva taulukko (sivulla 6) ei välttämättä ole täysin saavutettava esimerkiksi ruudunlukuohjelman käyttäjille.

Lopullisista hyvän vastauksen piirteistä ilmenevät perusteet, joiden mukaan koesuorituksen lopullinen arvostelu on suoritettu. Tieto siitä, miten arvosteluperusteita on sovellettu kokelaan koesuoritukseen, muodostuu kokelaan koesuorituksesta saamista pisteistä, lopullisista hyvän vastauksen piirteistä ja lautakunnan määräyksissä ja ohjeissa annetuista arvostelua koskevista määräyksistä. Lopulliset hyvän vastauksen piirteet eivät välttämättä sisällä ja kuvaa tehtävien kaikkia hyväksytyjä vastausvaihtoehtoja tai hyväksytyyn vastauksen kaikkia hyväksytyjä yksityiskohtia. Koesuorituksessa mahdollisesti olevat arvostelumerkinnot katsotaan muistiinpanoluonteisiksi, eivätkä ne tai niiden puuttuminen näin ollen suoraan kerro arvosteluperusteiden soveltamisesta koesuoritukseen.

Täydet pisteet voi saada vain vastaus, joka ei sisällä väärää tietoa.

Koesuorituksia ei saa kopioida. Ne ovat salassa pidettäviä asiakirjoja.

Tehtävien 1.6., 1.7., 2, 3, 4, 5 ja 6 arvioitavat piirteet on kuvattu Ylioppilastutkintolautakunnan antamissa suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -koetta koskevissa määräyksissä.

https://www.ylioppilastutkinto.fi/images/sivuston_tiedostot/Ohjeet/Koekohtaiset/suomi_tai_ruotsi_toisena_kielena_kokeen_maaraykset.pdf

I KUUNTELEMINEN

1. Äänitetehtävä (20 p.)

- 1.1. Työssä ei ollut jatkuvasti samaan aikaan tehtäviä asioita.
- 1.2. Työn jälkeen on vaikea saada lepoa.
- 1.3. Rauhasa lukemiseen ei ole mahdollisuutta.
- 1.4. Heillä on paljon päällekkäisiä asioita, jotka vaativat huomiota.

- 1.5. Ottamalla itselle häiriötöntä aikaa.
- 1.6. Työpaikoilla voidaan jutella yhdessä, milloin ja missä tilanteissa voi häiritä työkaveria. Voidaan sopia yhteiset säännöt, esimerkiksi jokin merkki, joka kertoo, ettei henkilöä saa häiritä juuri nyt.
- 1.7. Aivoilla on öisin paljon tehtäviä, jotka vaativat lepoa. Aivot säätelevät aineenvaihduntaa ja tunteita. Ne organisoivat päivän asioita siivoamalla osan pois ja siirtämällä osan pitkäkestoiseen muistiin, jotta ne säilyvät muistissa.

2. Videotehtävä (15 p.)

- 2.1. Alakoulussa 80 % opettajista on naisia, ja 1. ja 2. luokan opettajista naisia on yli 90 %. TAI Naisia on huomattavasti enemmän kuin miehiä. Similän mukaan alkuopetuksessa (1. ja 2. luokalla) opettajan työssä tarvitaan erilaista heittäytymistä kuin isompien oppilaiden kanssa. Miehet saattavat arastella (vierastaa/ujostella) pienten lasten kanssa toimimista, eikä heillä aina ole sen vaatimaa asennetta ja uskallusta.
- 2.2. Sukupuolella ei ole vaikutusta opettamiseen ja oppimiseen, mutta sen perusteella voi jo varhain muodostua käsitys, että tietyt ammatit yhteiskunnassa ovat naisten ammatteja ja tietyt miesten, mikä ei ole opetusneuvoksen mukaan tavoiteltava asia.
- 2.3. On esitetty, että opettajankoulutukseen pitäisi saada jälleen mieskiintiöt, kuten joskus aiemmin. Kiintiöitä parempana pidetään kuitenkin miesten kannustamista pienten lasten opettajiksi jo opiskeluaikoina sekä sitä, että epätasainen sukupuolijakauma huomioitaisiin siinä, millä tavalla työtä johdetaan ja rekrytointeja tehdään.

3. Videotehtävä (15 p.)

- 3.1. Saara Sarvas yrittää todistaa täydellisyyden tavoittelulla, että hän on riittävän hyvä, mutta siitä tulee valtava stressi, kun yrittää tehdä kaiken mahdollisimman hyvin. Lopulta hän saattaa alkaa toimia päinvastoin eikä tee mitään tai tekee jotain muuta kuin oli suunnitellut.
- 3.2. Hän alkoi epäillä, kuuluiko hänen saada työpaikka, koska hän ei jännityksen takia mielestään valmistautunut riittävän hyvin työhaastatteluun. Hän teki mielestään vääriä asioita ennen haastattelua.
- 3.3. Jenny ajattelee, että oli hyvä, että Mira oli oma itsensä työhaastattelussa. TAI Jenny on yllättynyt. Nyt kukaan ei työpaikalla odota, että Mira tekisi aina kaiken täydellisesti. Mira on iloinen ja itse ajattelee, että ehkä hänellä on jo niin paljon työkokemusta, että hän pystyy työnhakutilanteessa/töissä keskittymään olennaisiin asioihin ja jättämään muut asiat sivuun.

II LUKUTAITO

4. Tekstin ymmärtäminen (50 p.)

- 4.1. Mikäli työntekijä ei voi tuoda työpaikalla tunteitaan esille, se kertoo luottamuksen puutteesta. Tällöin hänellä ei ole rohkeutta myöskään esittää uusia ideoita tai kertoa ongelmista, jolloin johdon on vaikea pysyä tilanteen tasalla.
- 4.2. Camilla Tuominen tunsi, että ei voi tehdä haluamiaan asioita eikä näyttää tunteitaan työpaikalla. Lisäksi hän koki tulleeensa välinpitämättömäksi. Viimein hän kyllästyi tilanteeseen ja päätti lähteä ennen kuin menettäisi luovuutensa lopullisesti. HUOM. On mainittava vähintään kolme asiaa, joita voivat olla edellisten lisäksi myös Camilla Tuominen ei kertonut ideoitaan, koska pelkäsi, että niille nauretaan, hän huomasi tulleeensa kyyniseksi, oli myös kotona aina väsynyt, stressaantunut ja piti tunteensa piilossa, pelkäsi myös lapsiensa saavan väärän mallin työelämästä
- 4.3. Tunteiden merkitys korostuu tekoälyn myötä, kun koneet hoitavat sellaiset työt, joissa tunteita ei tarvita. Työ on myös muuttunut ylipäättään ruumiillisesta enemmän henkiseksi, (minkä takia omat tunteet pitää tunnistaa). On monia ammatteja, joissa tulee pystyä esimerkiksi vaikuttamaan asiakkaiden päätöksiin juuri tunnetasolla.
- 4.4. Tunnetyö voi olla kuormittavampaa kuin fyysinen työ, jolloin siitä voi seurata uupumusta ja syyllisyyden tunteita. Tunteisiin ja jaksamiseen liittyviä ongelmia ei tarvitse enää peitellä samalla tavalla kuin aiemmin. Tunnetaidot ovatkin korostuneet työssä ja työnhakutilanteissa, ja niillä tehdään jopa liiketoimintaa. Voi olla myös: on syntynyt uusia ammatteja.
- 4.5. Tunteiden johtaminen alkaa itsestä, omien tunteiden myöntämisestä ja niistä kertomisesta. Tunteille tulee antaa tilaa samalla tavalla kuin tosiasioillekin esimerkiksi palavereissa, vaikka se vaatii enemmän aikaa. Tilan antaminen tunteille tuo paremman mielen, aivot rauhoittuvat ja ihminen pystyy säilyttämään herkkyytensä, mikä voi olla hyvin arvokasta työyhteisölle.

III KIRJOITUSTAITO

5. Lyhyt kirjoitustehtävä: Sähköpostiviesti (30 p.)

Sähköpostiviestin on oltava yhtenäinen teksti, ei esimerkiksi asialuettelo. Tekstin tulee olla 500–800 merkin pituinen (merkkimäärä ilman välilyöntejä ja rivinvaihtoja).

Tehtävä arvioidaan suhteessa hyvän vastauksen piirteisiin ja lyhyen kirjoitustehtävän kriteereihin.

Hyvässä vastauksessa on seuraavat piirteet:

- Siinä käytetään annettua aineistoa niin, että viestissä käy ilmi, mitä tehtävää haetaan ja miksi kyseinen työtehtävä kiinnostaa hakijaa. Viestissä on monipuoliset perustelut, ja siinä kysytään lisätietoja haettavasta työtehtävästä.
- Lisäksi
 - vastaus täyttää sähköpostiviestille tyypilliset piirteet
 - vastaanottaja otetaan huomioon
 - viestissä on tilanteeseen sopiva aloitus ja lopetus.
- Viestin on oltava yhtenäinen kokonaisuus, joka sopii tyylillisesti ja kielellisesti työnhakutilanteeseen.

Kokeen pisteitys:

Tehtävä	Osioiden määrä	Pisteitys	Enint.	
1.1.–1.5.	5 x	2/0 p.	10 p.	} 20 p.
1.6.–1.7.	2 x	5–0 p.	10 p.	
2	3 x	5–0 p.	15 p.	
3	3 x	5–0 p.	15 p.	
4	5 x	10–0 p.	50 p.	
5	1 x	Maks.	30 p.	
6	1 x	Maks.	99 p.	
		Yht.	229 p.	

Muuta arvostelussa huomioon otettavaa:**Kirjoitussuoritusten arvostelu**

Virheet ja ongelmakohdat alleviivataan aina. Jokaista alleviivausta ei tarvitse kommentoida sanallisesti, mutta halutessaan mitä tahansa kohtaa voi tarkentaa kommenttikenttään.